نام:	پایه: دوازدهم	نام درس:	مدرسه:
نام خانوادگی:	رشته: تجربی		نخبگان سرای
مدت		تاریخ: / ۱۰/ ۱۴۰۱	دانش

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱)معنی واژه های مشخص شده را بنویسید: ۱ نمره

گفت والی از کجا در خانه خمّار نیست- خر سلانه سلّانه پیش می آمد- صفای اهورایی آن همه زیبایی که درونم را پر از خدا می کرد- زین و برگ بر گردهٔ کهرها و کرندها نهادند.

۲)درهریک از موارد زیریک غلط املایی دیده می شود، واژه را **بیابید، صحیح** آن را بنویسید؟**۱/۵**

الف)تو حیاط از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب.

ب)منظرهٔ جنگ واطرلو را به صورت نقاشی مجسم کرده اند.

ج)در خبر است از سرور کاینات و مفخر موجودات و سفوت آدمیان و تتمه دور زمان... .

۳)در هر یک از موارد زیر املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید: ۵/

الف) زین بی خردان (سفله - صفله)بستان/ داد دل مردم خردمند.

ب)باغ های پر از گلهای رنگین و معطر شعر در(صموم-سموم) سرد این عقل بی درد مرد.

ب)دستور (۴ نمره)

۴)جزء حذف شده در جملهٔ زیر را مشخص کرده، نوع آن را بنویسید: ۵/

بدان که از جملهٔ نام های حُسن یکی«جمال» است و یکی«کمال» .

۵)در بیت زیر یک ترکیب اضافی بیابید و بنویسید: ۵/

آتش است این بانگ نای و نیست باد هرکه این آتش ندارد نیست باد

۶)نقش واژه های مشخص شده را بنویسید: ۵/

چشمهٔ آبی سرد که در تموز سوزان کویر، گویی از دل یخچالی بزرگ بیرون می آید.

۷)وابستهٔ وابسته را در گروه های اسمی زیر بیابید و نام هر یک را بنویسید(دو مورد): ۱

الف)ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم.

ب)ناچار می بایست ده فرسخ راه را پیموده به سیرجان بروم.

۸)در نوشتهٔ زیر یک نقش تبعی با ذکر نوع آن مشخص کنید: /۵

نامه را آقای هدایت زاده، معلم کلاس سوم ابتدایی من، به یاد گذشته ها و خاطرات پاریز نوشته بود.

---

۹)بیت زیر به شیوهٔ بلاغی است آن را به یک جملهٔ عادی برگردانید: /۵

چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند

---

۱۰)در سرودهٔ«سینه خواهم شرحه شرحه از فراق/ تا بگویم شرح درد اشتیاق».

نوع زمان فعل«بگویم» را بنویسید: /۵

ب)قلمرو ادبی(۵ نمره)

۱۱)در بیت: «تا درد و ورم فرو نشیند/ کافور بر آن ضماد کردند»،

«ورم» و «کافور» به ترتیب استعاره از چیست؟ /۵

---

۱۲) در جملهٔ زیر موارد خواسته را پاسخ دهید:

ای مادر سرسپید بشنو این پند سیاه بخت فرزند

الف)یک کنایه در بیت مشخص کنید و معنی آن را بنویسید: /۵

ب)مجاز را در بیت بیابید و معنی آن را بنویسید: /۵

---

۱۳)واژه های مشخص شده نماد چه مفاهیمی هستند؟ /۵

الف)بشنو از نی چون حکایت می کند.

ب)ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز

---

۱۴)با توجّه به سوالات داده شده، گزینه ها را علامت بزنید: /۵

الف)کتاب«کویر» از دکتر علی شریعتی است. درست نادرست

ب)کتاب«کلیله و دمنه» ترجمهٔ«نصرالله منشی» است. درست نادرست

---

۱۵) در بیت زیر آرایه ها را مشخص کنید(هر کدام یک مورد): /۵

الف)عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را

ب)تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل بند

۱۶)نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید: /۵

الف)فی حقیقه العشق..... ب)مثنوی معنوی.....

---

۱۷)در جملهٔ زیر یک کنایه را بیابید و مفهوم آن را بنویسید: /۵

یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.

---

۱۸)شعر حفظی(جاهای خالی را با مصراع های مناسب پر کنید): ۱

الف)یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر .....

ب) ..... بیداری ستاره، در چشم جویباران

پ)قلمرو فکری(۸ نمره)

د)درک مطلب(۴نمره)

۱۹)با توجه به متن زیر، به موارد خواسته شده پاسخ دهید:

ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعهٔ گمنام و غریبش، در کنار آن مدینهٔ پلید، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست.

الف)مقصود نویسنده از امام راستین چه کسی است؟ /۲۵

ب)عبارت به چه حادثه ای اشاره دارد؟ /۵

---

۲۰)هر یک از عبارت های زیر به کدام صفت خداوند اشاره دارد؟

الف)همه بیشی تو بکاهی، همه کمّی تو فزایی /۵

ب)پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد. /۲۵

---

۲۱)با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید:

با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است/ ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

الف)«جام از می تهی بودن» کنایه از چیست؟ /۵

ب)تلمیح به کاررفته در بیت را توضیح دهید: /۵

پ)یک جناس به کار رفته در بیت را بیابید و نوع آن را بنویسید: /۵

---

۲۲)بیت زیر بیانگر کدام اعتقاد دینی است؟ /۵

هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش بازجوید روزگار وصل خویش

۲۳)عبارت زیر بیانگر کدام ضرب المثل است، آن را بنویسید: /۵

از بیم عقرب جرّارهٔ دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.

***ابیات و عبارت های زیر را بخوانید و به فارسی روان بنویسید: (۴ نمره)**

۲۴)هرکه جز ماهی ز آبش سیر شد هرکه بی روزی است روزش دیر شد. /۷۵

۲۵) همت از باد سحر می طلبم، گر ببرد/ خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است. /۷۵

۲۶)تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند /۵

۲۷) عشق، آتش است هر جا که باشد جز او، دیگری رخت ننهد. /۵

۲۸)آدمی به جا می رود گمان می کند به غایت القصوای مقصود خود رسیده است. /۵

۲۹)با شنیدن اسم شهر قند در دلم آب می شد. /۵

۳۰)صبح، هنگام چریغ آفتاب کنار قنات حسنی اتراق می کردیم. /۵

چراغ توفیق فراراهتان باد

فرخنده نشانی

به نام خدا

حل سوالات فارسی دوازدهم تجربی خانم شبان سرای دوستی

۱) مرزوبوم - آرام آرام - خدایی یاور - اسب یا استری که به رنگ سرخ تیره است.

۲) حمایت - واژگون - صعوبت (هر مورد ۰/۵) - پیدا کردن ۰/۲۵ - صواب صحیح ۰/۲۵

۳) الف) سفله ۰/۲۵ ب) سموم

۴) است (قرینه لفظی)

۵) مانند نای

۶) یاد - دل (مشبه) ۰/۲۵

۷) ناله آن - درمند - تنها (صفت صفات الف) - می‌شنید

۸) معلم و مدرس علوم ابتدایی من (بدل) - خاطرات ماورایی (معطوف) - می‌شود

۹) چون زمین زهور پژمردن سرد و سیه و خموش و اکنون شکفت ۰/۵

۱۰) مفتاح الرحمه

۱۱) دوم (برآمد تر کوه) - کامروا (برد)

۱۲) سرسپید کنایه از پیر - سیاه بخت کنایه بدبخت (می‌گردد)

ب) تفاخر ب) سر (مجازاً رو)

۱۳) نی استعاره از عارف - انسان کامل (مرد اصولی) - عاشق فداکار و دردمند

۱۴) الف) درست ب) درست

۱۵) اسلوب معادله ب) حسن تعلیل - تشخیص - اغراق (می‌شود)

۱۶) شهاب الدین سهروردی ب) اصولی

۱۷) چشم داشتن کنایه از منتظر بودن - چشم زدن کنایه از ترسیدن

۱۸) گزاف - هفت بحر یک عمر تر شود - ای مهربان تر از لب دریا دوبوسه‌ای بارانِ زمان سردی

۱۹) الف) حضرت علی (ع) ب) ستایش حضرت علی علیه السلام و از تنها سرودجاده فرو بردن و گریستن

۲۰) الف) عزت و ذلت دست خداست. ب) ستار العیوب بودن خداوند.

۲۱) الف) کنایه از فروتنی و بی‌نیازی ب) تلمیح به جمشید پادشاه پیشدادی که جام گیتی‌نما داشت

۲۲) اصل معاد - هرکس به اصل خود باز می‌گردد - ما همه از خداییم و به سوی او باز می‌گردیم.

۲۳) از حافظه در آمدن و به چاه افتادم.

از سوال ۲۴ تا ۳۰ = نظر همکار در تصحیح صاحب‌نظر است.